

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Valintaesitys
Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Hankkeen julkinen nimi Johtajille osaamista ja keinoja varautua poikkeustilanteisiin. JOHTAJUUS.	
Hakemusnumero 107560	Kokouksen päivämäärä 22.3.2022
Saapumispäivämäärä 19.1.2022	Diaarinumero EURA 2014/12826/09 02 01 01/2022/POPELY
Käsittelijä Anne-Maaria Kurvinen	Viranomainen Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Hakijan virallinen nimi Oulun Yliopisto	
Toimintalinja 9. REACT-EU:n ESR-toimenpiteet	
Erityistavoite 12.4. Yritysten ja yrittäjien muutoskyvykkyyden lisääminen	
Tukimuoto Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke	
Alkamispäivämäärä 1.3.2022	Päätymispäivämäärä 31.8.2023

Hankkeen sisältö

Hankkeen tavoitteena on parantaa PK- ja mikroyritysten johdon osaamista kriisitilanteiden vastuullisessa johtamisessa. Johdon osaamisen, kriisitietoisuuden ja johtamisen keinojen kehittämisen kautta parannetaan yritysten kykyä nopeasti sopeutua ja toipua arvoverkostossa tai laajemmin yhteiskunnassa tapahtuviin laajoihin muutoksiin ja turvata toiminnan jatkuvuus liiketoiminnan häiriötilanteissa. Liiketoiminnan riskinsietokyky kasvaa, joustavuus ja muuntautumiskyky kehittyy ja toipuminen liiketoimintaympäristön poikkeustilanteista nopeutuu.

Koronapandemia on osoittanut, että erityisesti pk- ja mikroyrityksillä on puutteellisia kyvykkyyksiä ja vähän käytännön työkaluja arvioida tulevien häiriö- ja poikkeustilanteiden aiheuttamia liiketoimintariskejä tai strategiaan valintoihin ja operatiiviseen toimintaan sisältyviä riskejä. Puutteellinen kyvykkyys voi näyttäytyä esimerkiksi siten, että yritys ei osaa tunnistaa riskeihin ja niiden kohoamiseen liittyviä signaaleja riittävän ajoissa. PK- ja mikroyritykset eivät usein ole laatineet vaihtoehtoisia skenaarioita liiketoimintariskien realisoitumisen varalle. Jatkuvuudenhallintaprosesseja ei ole määritelty eikä jatkuvuudenhallintasuunnitelmia ole laadittu miten yritys sopeutuu, toipuu nopeasti ja hyödyntää ennakoimattomia liiketoimintahäiriöitä. Muutokset toimintaympäristössä voivat avata yrityksille myös mahdollisuuksia uuteen tai muokattuun liiketoimintaan.

Hankkeessa Pohjois-Pohjanmaalla valmistavassa teollisuudessa ja alihankkijoina toimivien mikro- ja PK-yritysten johtajille annetaan koulutusta, joka edistää heidän valmiuksia, osaamista ja muutoskyvykkyyttä toimia ja ylläpitää liiketoimintaa toimintaympäristön poikkeustilanteissa ja nopeasti toipua poikkeustilanteista. Hanke kehittää yritysten johdon ja henkilöstön kyvykkyyttä tunnistaa liiketoimintariskit, tuotteiden ja palveluiden haavoittuvuudet ja varautua poikkeustilanteisiin esimerkiksi jatkuvuussuunnitelmien, uuden tai muokatun liiketoiminnan tai uudelleenmuotoiltujen tuotteiden ja palvelujen avulla.

Hanke edistää myös datan hyödyntämistä yritysten päätöksenteossa. Hankkeessa selvitetään millaisia hyötyjä

Hankkeen nimi: Johtajille osaamista ja keinoja varautua poikkeustilanteisiin. JOHTAJUUS.

yritykset voisivat saada soveltamalla tekoälyä (AI-Artificial Intelligence) riskienhallinnassa ja mitä edellytyksiä on täytettävä, jotta hyödyt voidaan saavuttaa. Yritysjohto perehdytetään käyttämään hankkeessa kehitettävää arviointirunkoa, jonka avulla yritys voi arvioida omaa kyvykkyyttään AI:n hyödyntämisessä ja tunnistaa tietojärjestelmien kehittämiskohteet.

Hankkeessa osallistujat laativat omaan yritykseen harjoitustyön, joka palvelee yrityksen poikkeustilanteiden hallintaa. Tuloksena voi olla jatkuvuudenhallintasuunnitelma, jonka perusteella yritys voi luoda puuttuvat poikkeustilanteiden hallinnan menettelytavat ja parantaa tietojärjestelmien puutteita tai käynnistää järjestelyt vaihtoehtoisten toimitilojen varmistamiseksi tai tuotannon siirtämiseksi poikkeustilanteiden varalle. Tuloksena voi myös olla alihankintaverkoston tai toimitusketjun riskianalyysi, jonka perusteella yritys voi käynnistää toimenpiteet vaihtoehtoisten raaka-aineiden tai komponenttien käytön mahdollistamiseksi ja toimittajien löytämiseksi tai vaihtoehtoisten kuljetusreittien tai -tapojen käyttöön ottamiseksi.

Hankkeen tuloksena yritysjohdolla on parantuneet valmiudet arvioida häiriötilanteiden vaikutuksia liiketoimintaan ja laatia vaihtoehtoisia skenaarioita liiketoimintariskien realisoitumisen varalle. Hanke antaa valmiuksia muuttaa strategisia lähestymistapoja, harkita ja arvioida uusia liiketoimintamalleja, yhteistyökumppaneita, tuotteiden ja palvelujen haavoittuvuuksia sekä valmiuksia ottaa nopeasti käyttöön uusia tai vaihtoehtoisia toimintamalleja. Toimet kuten asiakaspohjan, valmistusstrategian, toimitusketjun hallinnan sekä tuote- ja palveluvalikoiman joustavuuden ja monimuotoisuuden parantaminen voivat auttaa reagoimaan nopeammin tilanteessa, jossa odottamattomat tapahtumat horjuttavat liiketoimintaa.

☒ Hankkeen toiminta kohdistuu yhden maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta kohdistuu usean maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta on valtakunnallista
Maakunnat Pohjois-Pohjanmaa		
Seutukunnat Oulun, Oulunkaaren		
Kunnat Kempele, Liminka, Oulu, Lumijoki, Muhos, Tyrnävä, Ii, Pudasjärvi, Utajärvi, Vaala, Hailuoto		

Lisätietoja hakemuksesta

Kohderyhmän muodostavat Pohjois-Pohjanmaalla valmistavassa teollisuudessa ja alihankkijoina toimivat mikro- ja PK-yritykset. Osallistuvien yritysten arvioitu lukumäärä 28 kpl.

Konkreettiset toimenpiteet:

Työpaketti 1. Orientaatiokoulutus yritysten perehdyttämiseksi aiheeseen

Koulutus suunnitellaan modulaariseksi (4-5 modulia) ja kestoltaan 2-3h tilaisuuksiksi, jotta ne tuovat osallistumiseen yritysten henkilöstön tarvitsemää joustavuutta. Koulutukset toteutetaan etänä ja nauhoitetaan, jolloin opiskelu ei ole aikaan eikä paikkaan sidottu.

Koulutuksen sisältö suunnitellaan hankkeen kahden keskeisen teeman ympärille:

- A) Poikkeustilanteet ja niihin varautuminen: poikkeustilanteet ja keinot varautua niihin, liiketoimintariskien tunnistaminen (mm. liiketoimintaympäristön poikkeustilanteet, riskianalyyseihin toteuttaminen, vaihtoehtoisten skenaarioiden laatiminen liiketoimintariskien realisoitumisen varalle, jatkuvuudenhallintaprosessien määrittely ja jatkuvuudenhallintasuunnitelmien laatiminen).
- B) Tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuudet ja haasteet tunnistaa liiketoiminnan riskit. Koulutuksen jälkeen osallistuja tunnistaa erilaisia esteitä tekoälyn käytölle yrityksessään. Ne voivat olla teknisiä - esimerkiksi datan esitysmuoto voi olla sellainen, että data ei ole suoraan hyödynnettävissä - tai hallinnollisia, jolloin sinänsä käyttökelpoinen data ei

Hankkeen nimi: Johtajille osaamista ja keinoja varautua poikkeustilanteisiin. JOHTAJUUS.

esimerkiksi liiku organisaatorajojen yli sinne, missä sitä tarvittaisiin. Myös kompetenssin puute voi muodostua esteeksi.

Työpaketti 2. Harjoitustöiden toteutuksen suunnittelu

Osallistujat laativat harjoitustyönä TP1 teemaan liittyvän yrityskohtaisen kirjallisen selvityksen tai suunnitelman, joka palvelee yrityksen riskienhallintaan liittyviä tarpeita. TP1:ssä toteutettava koulutus toimii orientaationa, joka auttaa osallistujia suuntaamaan huomionsa harjoitustyössä yrityksen kannalta olennaisiin asioihin. Harjoitustyön kautta osallistujat pääsevät välittömästi viemään orientaatiokoulutuksessa poikkeustilanteisiin varautumisesta ja tekoälyn hyödyntämisestä saamaansa tietoa käytäntöön. Harjoitustöiden sisältö on tärkeä suunnitella huolellisesti, jotta niistä saadaan myös yhteismitallista tietoa hyödynnettäväksi myös työpaketin 4 koulutuksessa.

Työpaketti 3. Harjoitustöiden toteutus ja osallistujien sparraus

Osallistujien harjoitustyön tekemistä tuetaan antamalla yksilöllistä ja ryhmäkohtaista sparrausta. Sparrauksella tähdätään siihen, että koulutuksen tarjoama teoreettinen tieto muuntuu osallistujayrityksissä käytännön osaamiseksi, jota yritykset voivat soveltaa toimintansa kehittämiseen. Samalla kerätään osallistujien harjoitustöissä esille tulleista haasteista ja niiden mahdollisista ratkaisuksista tietoa, jota hyödynnetään yhteenvetotyyppisesti TP4:ssä toteutettavan koulutuksen sisällön suunnittelussa. Yksilöllisen sparrauksen ohella osallistujat jaetaan tarkoituksenmukaisesti vertaisryhmiin, esimerkiksi teollisuudenaloittain tai harjoitustyön sisällöllisten samankaltaisuuksien mukaan. Ryhmätapaamisissa osallistujan pääsevät hyötymään kouluttajien tarjoaman sparrauksen ohella ryhmän muiden jäsenten näkemyksistä ja kokemuksista.

Työpaketti 4. Tekoälyn mahdollisuudet -koulutus

Koulutus suunnitellaan modulaariseksi (2 modulia) ja kestoaltaan 2-3h tilaisuuksiksi, jotta ne tuovat osallistumiseen yritysten henkilöstön tarvitsemää joustavuutta. Koulutukset toteutetaan etänä ja nauhoitetaan, jolloin opiskelu ei ole aikaan eikä paikkaan sidottu. Koulutusmodulien sisältö suunnitellaan TP3ssa toteutettujen harjoitustöiden perusteella.

Sisältö räätälöidään niin, että se kohdistuu mukana olevien yritysten kannalta olennaisimpiin kysymyksiin. Tavoitteena on, että koulutuksen pohjalta yritykset voivat tunnistaa itsearviointina tietojärjestelmien kehityskohteet AI:n hyödyntämisen mahdollistamiseksi. Keskeisiä käsiteltäviä aiheita ovat:

- Ymmärrys siitä, mitä AI voi tehdä ja mitä se ei voi tehdä suhteessa yrityksen tarpeisiin
- Käytettävissä olevan datan, erityisesti vain ihmisluettavan tekstimuotoisen datan hyödyntämisen edellytykset
- Valmiudet kommunikoida tekoälyä tekevien ICT-yritysten kanssa ja tilata niiltä yrityksen tarpeisiin sopivia ratkaisuja
- Riskien priorisointi

Työpaketti 5, Koordinointi ja viestintä

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen nimi: Johtajille osaamista ja keinoja varautua poikkeustilanteisiin. JOHTAJUUS.

Kustannukset	Yhteensä €
1 Palkkakustannukset	216 192
2 Ostopalvelut	15 000
3 Muut kustannukset	1 800
4 Flat rate	36 754
Kustannukset yhteensä	269 746
5 Tulot	0
Nettokustannukset yhteensä	269 746

Rahoitus	Yhteensä €	Osuus nettokustannuksista (%)
1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus	215 796	80,00
2 Kuntien rahoitus	0	0,00
3 Muu julkinen rahoitus	53 950	20,00
4 Yksityinen rahoitus	0	0,00
Rahoitus yhteensä	269 746	100,00

Kustannukset	Yhteensä €
6 Kunnat	0
7 Muu julkinen	0
Yhteensä	0

Rahoitus	Yhteensä €
5 Kuntien rahoitus	0
6 Muu julkinen rahoitus	0
Yhteensä	0

Kustannusarvio yhteensä	269 746
--------------------------------	----------------

Rahoitussuunnitelma yhteensä	269 746
-------------------------------------	----------------

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on erityistavoitteen 12.4 (REACT-EU/ESR) mukainen: hankkeessa tarjotaan koulutusta, ohjausta ja vertaisoppimista, joilla edistetään yritysten muutoskyvykkyyttä nopeasti muuttuvan toimintaympäristön hyödyntämiseksi ja parannetaan yritysten johdon osaamista kriisitilanteiden vastuullisessa johtamisessa. Hanke tukee Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman toimenpidesuunnitelmaa koronakriisistä toipumiseksi tukieensa valmistavan teollisuuden yritysten valmiuksia varautua poikkeustilanteisiin.

Rahoittajan esitys

Rahoittajan esitys
☒ Hakemus esitetään hyväksyttäväksi ☐ Hakemus esitetään hylättäväksi

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Erityisten valintaperusteiden pisteytyksessä hanke sai 28/50 p.

Hanke on käsitelty seuraavissa käsittelyryhmissä:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-hankeryhmä 23.2.2022

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmä 3.3.2022

Pohjois-Pohjanmaan MYR:n sihteeristö 22.3.2022